

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Zeszyt XXI. — Wydany i rozesłany dnia 26 kwietnia 1870.

58.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 2 kwietnia 1870,

względem rozszerzenia czynności przesyłania pieniędzy za pomocą przekazów aż do kwoty 100 złr. na wszystkie urzędy pocztowe monarchii i względem uregulowania opłat od wszelkich przekazów pocztowych.

Stósownie do ugody z król. węgierskiem ministerstwem handlu zaprowadzają się, zaczawszy od dnia 1 maja 1870 następujące zmiany w przesyłaniu pieniędzy zapomocą przekazów pocztowych:

1. Od dnia wspomnionego kwoty pieniężne do stu (100) złr. włącznie, mogą być we wszystkich miejscach monarchii, gdzie się znajdują zakłady pocztowe, cesarsko-królewskie, lub królewsko-węgierskie, przekazywane do wypłaty we wszystkich innych wyżej rzeczonych siedzibach poczty, i to, tak w zwykłej drodze, jakoteż, gdzie się znajdują stacye telegraficzne, w drodze telegraficznej.

2. Kwoty wyżej 100 do 1000 złr. wynoszące, mogą być przekazywane tylko w kasach pocztowych i do kas pocztowych osobno do tego umocowanych, kwoty zaś wyżej 1000 do 5000 złr. przez te kasy pocztowe, tylko do Wiednia i Pesztu.

Przekazywanie w drodze telegraficznej ogranicza się na kwoty do 500 złr.

3. Opłaty zniżają się, i od dnia 1 maja 1870 opłacać się będzie bez różnicy odległości od zwykłych przekazów, a mianowicie od kwot:

	włącznie do	10 złr.	. . . . .	—	złr.	5 ct.
nad	10 złr.	50	„	—	„	10 „
„	50	100	„	—	„	15 „
„	100	500	„	—	„	30 „
„	500	1000	„	—	„	60 „
„	1000	2000	„	—	„	90 „
„	2000	3000	„	1	„	20 „
„	3000	4000	„	1	„	50 „
„	4000	5000	„	1	„	80 „

Opłatę uiszcza oddawca, mianowicie od kwot do 10 złr. zapomocą blankietu przekazowego, opatrzonego w stempel na 5 ct., od większych kwot, częścią za pomocą blankietów stemplowanych, częścią zapomocą uzupełniających znaczków listowych, które przyklepać należy na przekazie w miejscu, które jest uwidocznione drukiem.

W tym celu w miejsce dotychczasowych, wydawane będą nowe blankiety przekazów pocztowych, które, zaopatrzone w stempel na 5 centów, nabywać można po tej cenie we wszystkich urzędach pocztowych i we wszystkich miejscach sprzedaży znaczków listowych.

Blankiety pocztowe, które przed oddaniem stały się przez nieostrożność lub przypadek nieużytecznymi, mogą być za złożeniem kwoty 1 centa wymienione w taki sam sposób, jak to się dzieje z zepsutymi kopertami listowymi.

4. W razie przekazywania pieniędzy w drodze telegraficznej uiszcza się opłaty za przekazanie w sposób powyższy, opłaty zaś osobno ustanowione za odniesienie telegramu do stacji telegraficznej, za telegrafowanie i doręczenie telegramu umyślnym posłańcem, składa się jak dotychczas w gotowiznie.

Plener r. w.

59.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 2 kwietnia 1870, zawierające postanowienia względem oddawania, opakowania, opieczętowania i deklarowania wartości przesyłek poczty wozowej w obrębie monarchii.

W miejsce przepisów zawartych w §§. 8—13 regulaminu poczty wozowej i odnośnych rozporządzeń dodatkowych co do oddawania, opakowania i opieczętowania przesyłek poczty wozowej w obrębie monarchii i co do deklarowania wartości tychże, wchodzi w moc obowiązującą zaczawszy od dnia 1 maja 1870 następujące postanowienia.

1. Przyjmowanie prywatnych przesyłek pieniężnych, otwartych, ogranicza się w ten sposób, że na przyszłość tylko pieniądze papierowe i banknoty w kwotach wyżej 100 złr. i do wagi 15 łutów w listach otwartych wtedy przyjmowane będą, jeżeli oddawca, prócz zwykłego portoryum od wagi, uiszczy przy oddaniu portoryum od wartości w kwocie półtora razy wziętej, a więc jeżeli przesyłkę frankuje.

Do odnośnych przesyłek nie można jednak dołączać ani pieniędzy w gotowiznie, z wyjątkiem kwot do wyrównania niżej 1 złr., ani papierów wartościowych, które nie są uważane w obiegu jako pieniądze.

Przy obliczaniu portoryum od wartości półtora razy wziętego, ułamki centów mają być uważane jako całe centy.

2. Wszystkie inne przesyłki prywatne jakoteż przesyłki władz publicznych i urzędów bez wyjątku, winny być przy oddaniu na pocztę należycie zamknięte i opatrzone potrzebną liczbą odcisków jednej i tej samej pieczęci a ze strony odbierającego urzędu pocztowego nie będzie już wyciskana pieczęć urzędowa lub pieczęć kontroli.

W adresie jednak i w recepcie oddawczym przesyłki te powinny być opatrzone jak dotychczas dopiskiem: „podług podania“.

3. Co się tyczy opakowania i opieczętowania przesyłek poczty wozowej w obrębie monarchii i deklarowania wartości tychże, obowiązywać będą na przyszłość postanowienia zawarte w dodatku.

4. Rozporządzenia dotychczasowe co do odpowiedzialności poczty za oddane przesyłki pieniężne, otwarte i zamknięte, pozostają w mocy obowiązującej.

Za kwoty pieniężne znajdujące się w przesyłkach, których jednak nie deklarowano należycie, i jeżeli przesyłka nie jest opakowana i opieczętowana w sposób przepisany dla przesyłek pieniężnych, zakład pocztowy nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Plener r. w.

Dodatek.

Postanowienia,

względem

opakowania i opieczętowania przesyłek poczty wozowej w obrębie monarchii i
względem deklarowania wartości tychże.

A. Względem przesyłek z pieniędzmi i papierami wartościowymi.

a) Opakowanie i opieczętowanie.

1. Przesyłki z pieniędzmi papierowymi i banknotami, z gotowizną (srebrem, złotem i mniejszemi kwotami miedzią), tudzież z papierami wartościowymi aż do wagi 15 łutów mają być oddawane na pocztę w formie listów z kopertą krzyżową i to zwyczajnie opieczętowane.

Monety przesyłane w listach należy obwinąć w papier lub coś podobnego i tak wewnątrz listu umocować ażeby podczas transportu nie mogły zmienić swego położenia.

Listy z pieniędzmi które oddają się zamknięte, winny być opieczętowane pięciu jednakowymi pieczęciami, jak to widać na wzorze 1. znajdującym się obok; pieczęć urzędu pocztowego nie będzie na nich wyciskana.

Oddawanie przesyłek otwartych dozwolone jest tylko dla przesyłek prywatnych z pieniędzmi papierowymi i banknotami w kształcie listu aż do wagi 15 łutów, jeżeli wartość tychże przewyższa kwotę 100 złr. i jeżeli odsyłający uiszcza od przesyłki prócz zwykłego portoryum od wagi także portoryum od wartości w kwocie półtora razy wziętej, a więc przesyłkę frankuje.

Do odnośnych przesyłek nie można jednak dołączać ani pieniędzy w gotowiznie, z wyjątkiem kwot do wyrównania niżej 1 złr., ani papierów wartościowych, które nie są uważane w obiegu jako pieniądze.

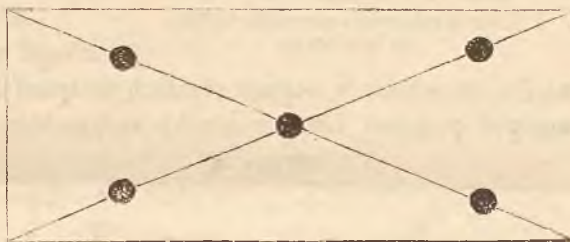
Pieniądze zawarte w listach które się oddają otwarte, przeliczy odbierający je urzędnik pocztowy w obecności oddawcy a następnie opieczętuje przesyłki pieczęcią prywatną którą oddawca ze sobą przyniesie, tudzież urzędową pieczęcią kontroli.

Opieczętowanie uskutecznia się w taki sposób, że na kopercie krzyżowej umieszcza się w środku pieczęć urzędową a na około cztery odciski pieczęci prywatnej tak, jak to przedstawia znajdujący się obok wzór 2.

Władzom publicznym i urzędom w żadnym razie nie jest dozwolone oddawać przesyłki pieniężne w listach otwartych.

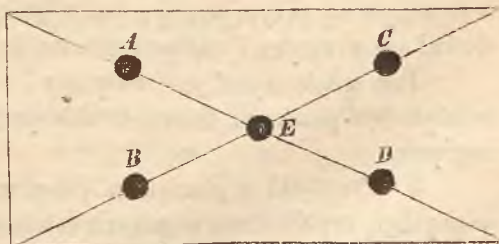
Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowymi do 15 łutów (listy z pieniędzmi).
a) Oddawanie opieczętowanych przesyłek.

Wzór 1.

b) Oddawanie otwartych przesyłek.

Wzór 2.

A B C D pieczęcie odsyłającego.
E pieczęć odbierającego urzędu pocztowego.

Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowemi nad 15 łutów do 3 funtów (pakiety z pieniędzmi).

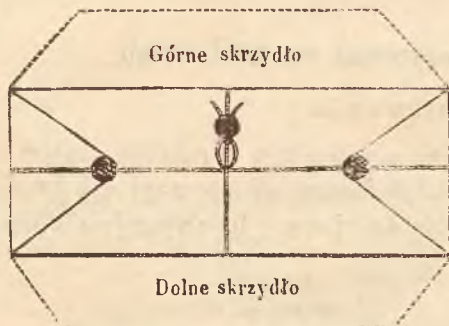
2. Przesyłki z pieniędzmi papierowemi, banknotami, gotowizną i papierami wartościowemi ważące przeszło 15 łutów do 3 funtów, należy oddawać opakowane w kopercie ze skrzydłami i bez wyjątku zamknięte.

Samą gotowizną, aż do wagi wyżej wymienionej, można oddawać także w sposób wskazany poniżej w punkcie 3.

Gotowizna zawarta w pakiecie powinna być zwinięta w rulon, pieniądze papierowe zaś należy umieścić w osobnej okładce.

Koperta samego pakietu ma być zrobiona z grubego, w kilkoro złożonego papieru, i opieczetowana jak to przedstawiają dwa narysy obok (wzór 3 i 4).

Wzór 3. 1

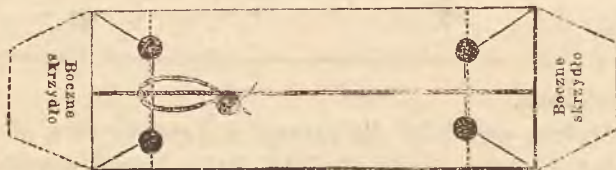
Linie kreskowane oznaczają szpagat do obwiązania.

Szpagat do obwiązania powinien składać się tylko z jednego kawałka, węzeł zaś powinien znajdować się w pośrodku tej strony koperty, na której są pieczęcie.

Według pierwszego sposobu (wzór 3), odsyłający winien umieścić od zewnątrz przynajmniej trzy jednakowe pieczęcie tak, aby dwie pieczęcie wyciśnięte były na szpagacie, w miejscach gdzie obadwa szerokie skrzydła koperty, pionowo nad sobą stojące, ze sobą się stykają, trzecia zaś pieczęć utwierdzać ma szpagat środkiem pionowo idący obok węzła na kopercie.

Według drugiego sposobu (wzór 4), należy wycisnąć od zewnątrz najmniej cztery jednakowe pieczęcie na czterech rogach wązkich skrzydeł bocznych, na szpagacie, piątą zaś utwierdzić szpagat poziomo idący w środku na kopercie.

Wzór 4.

Linie kreskowane oznaczają szpagat do obwiązania.

Wolne końce węzła przypieczetować należy jedną z tych pieczęci.

Sposób umieszczenia pieczęci wewnętrznej w pakietach z pieniędzmi pozostawia się oddawcy.

Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowemi ważące nad 3 do 40 funtów.

3. Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowemi ważące przeszło 3 funty aż do wagi najwięcej 40 funtów winny być opakowane przynajmniej w ceratę, której stronę chropowatą należy zwrócić na zewnątrz, albo też w mocne płótno lub skórę, dobrze zaszyte i obwiązane, końce zaś lub szwy, tudzież obwiązanie winno być dostatecznie opieczetowane, mianowicie obwiązanie tak, aby bez uszkodzenia pieczęci nie mogło być ściągnięciem lub otwartem. I przy tym sposobie opakowania pieniądze papierowe powinny być wewnątrz złożone w osobnej okładce a gotowizna zwinięta w rulon.

Ten ostatni warunek tylko wtedy pominięty być może, jeżeli się posyła w workach a te uszyte są przynajmniej z podwójnego płótna. Szew takich worków nie powinien znajdować się zewnątrz i zagięcie nie ma być zbyt krótkie.

Tam gdzie węzeł jest związany i nadto po obu końcach sznura pieczęć wyraźnie wyciśnięta być powinna. Sznurek obwiązujący zagięcie, powinien być pociągnięty przez toż zagięcie.

4. Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowemi ważące przeszło 40 funtów, winny być zapakowane w pakach lub beczkach, ten sposób opakowania jednak może być użyty także dla przesyłek mniejszej wagi.

Natomiast waga jednej skrzyni lub beczki nie powinna przewyższać 125 funtów.

Znajdujące się w nich pieniądze mają być zapakowane w worki lub pakiety.

Przesyłki z pieniędzmi i papierami wartościowemi ważące przeszło 40 funtów.

Paki na pieniądze powinny być zrobione z twardego drzewa, dobrze spojone i mocno zbite gwoździami, lub zaopatrzone w dobre zamki; wieka niepowinny wystawać, okucia żelazne powinny być mocne i w ten sposób przybite, aby nie mogły uszkodzić innych przedmiotów.

Paki ważące przeszło 50 funtów powinny być obite obręczami i zaopatrzone w rękojeści. Na spojeniach należy wycisnąć dostateczną liczbę pieczęci.

Beczki na pieniądze powinny być obite dobrymi obręczami, z których ostatnie mają być przybite gwoździami, obydwie dna należy obwiązać sznurem i opieczętować w ten sposób, aby otwarcie beczki bez uszkodzenia sznura lub pieczęci było niemożliwym.

5. Pieniądze i papiery wartościowe mogą być oddawane na pocztę razem z pismami i innymi przedmiotami pod warunkiem że odnośna przesyłka będzie opakowana i opieczętowana w sposób podany w poprzedzających punktach 1—4. Przesyłki mieszczone.

6. Adresy na przesyłkach z pieniędzmi papierowymi i papierami wartościowymi nie mogą być przyklepane lecz należy napisać adres na samem opakowaniu (płótnie, skórze, pace). Zakaz adresów przyklepanych.

7. Na stemplowanych listach frachtowych, mających dołączyć się do przesyłek wspomnianych pod 2, 3 i 4 powinien być umieszczony wyraźny odcisk pieczęci, użytej do opieczętowania przesyłki. Wyciśnięcie pieczęci na liście frachtowym.

8. Urzęda pocztowe winny bezwarunkowo odrzucić wszelkie przesyłki pieniężne które nie są opakowane i opieczętowane w sposób przepisany. Odrzucenie przesyłek pieniężnych niedostatecznie opakowanych.

b) Deklarowanie wartości.

Na adresie (liście frachtowym) należy wyrazić w sumie ryczałtowej wartość banknotów i pieniędzy papierowych, tudzież gotowizny a zarazem wyszczególnić gatunek i liczbę sztuk pieniędzy każdego rodzaju, zgodnie z rzeczywistą wartością przesyłki.

Przy posyłaniu papierów wartościowych, które nie mają obiegu jako pieniądze (obligacje państwowe i prywatne, wexle, kupony, losy na loteryę itd.), należy podać na adresie (liście frachtowym) gatunek i liczbę sztuk, wartość zaś samą wymienić tylko ryczałtowo. Przy posyłaniu pieniędzy mających kurs, należy obliczyć wartość w przybliżeniu podług kursu, przy wexlach zaś, dokumentach prywatnych itp. wymienić kwotę, której w razie zaginięcia potrzebaby użyć dla odwrócenia szkodliwych skutków, ztąd wyniknąć mogących, a odnośnie dla wystawienia nowego prawomocnego dokumentu.

W celu przeprowadzenia w danym razie amortyzacji, odsyłający jest obowiązany zanotować sobie w sposób należyty papiery które odesłał i ich główne znamiona.

Przy przesyłkach mieszanych wartości kwot pieniężnych i papierów wartościowych w powyższy sposób oddzielnie uwidocznić należy.

Jeżeli kto papiery bez wartości, lub małą rzeczywistą wartość mające deklaruje fałszywie, nadając im zmyśloną, wyższą wartość, natenczas zakład pocztowy przestaje ręczyć za taką przesyłkę.

B. Względem innych przesyłek poczty wozowej.

a) Opakowanie.

Opakowanie przesyłek powinno być trwałem i ubezpieczającym takowe odpowiednio przestrzeni którą przebyć mają, objętości przesyłki i własnościom tego co się w nich znajduje.

Przedmioty mniejszej wartości, którym ciśnienie nie szkodzi, i które nie wydzielają tłuściości lub wilgoci, tudzież przesyłki z pismami nie więcej niż 6 funtów ważące i jeżeli transport stósunkowo ma trwać krótko, mogą w ogólności być opakowane tylko w mocny papier do pakowania i odpowiednio sznurkiem związane.

Przesyłki do odleglejszych miejsc przeznaczone, tudzież wszelkie cięższe przedmioty, o ile rodzaj ich i objętość niewymagają mocniejszego opakowania, powinny być przynajmniej kilka razy w twardej papier zawinięte.

Przesyłki znaczniejszej wartości, zwłaszcza takie, którym wilgoć, tarcie lub ciśnienie łatwo szkodzić mogą, np. koronki, towary jedwabne itp. powinny być opakowane odpowiednio do swojej wartości, objętości i wagi w sposób dostatecznie ochraniający, w ceratę, tekturę, w dobrze zrobione a w razie potrzeby płótnem powleczone paki itp.

Adresy na przesyłkach z monetami, drogiemi kamieniami i klejnotami i w ogólności z przedmiotami wielkiej wartości, nie mogą być przyklejone.

Przesyłki zawierające przedmioty, od których inne przesyłki pocztowe mogłyby być uszkodzonymi, jeżeli i tak już nie są wykluczone od przyjmowania na pocztę, tak opakowane być winny, aby uszkodzenie takie miejsca mieć nie mogło.

Pijawki należy przysyłać w workach wilgotnych bez dodania płynów, albo też w pudełkach lub pakach.

Dzieczyznę z której krew już nie ciecze, można posyłać po jednej sztuce nawet bez opakowania.

Pszczoły żywe powinny być posyłane w skrzynkach drewnianych dobrze zamkniętych, z otworami dla przystępu powietrza tak urządzonymi lub zabezpieczonymi, aby pszczoły ujść nie mogły.

Aby zapobiedz uszkodzeniu i ucieczce pszczoł należy przymocować na kontach skrzynki sprzączki blaszane i pozalepiać wszystkie sęki papierem mocno nagumowanym.

Pomniejsze naczynia napełnione płynami (flaszki, dzbanki itd.) należy umieścić jeszcze w mocnych pakach, naczyniach drewnianych lub koszach.

Beczki napełnione płynami powinny być obite mocnemi obręczami a obręcze należy je przymocowane.

Przesyłki ze świeżemi winogronami lub innemi owocami, jeżeli oddawca nie woli użyć mocnego opakowania, mianowicie w pakach i pudłach itd., mogą być odsyłane także w koszach, plecionych z wierzbiny, zamkniętych taką samą nakrywką, o ile ze względu na stan winogron już przy oddaniu, albo ze względu na znaczną odległość miejsca przeznaczenia, nie powstaje obawa że wilgoć w znaczniejszej ilości wydzielać się będzie.

Jeżeli przesyłka zawiera przedmioty płynne lub łatwo połamać się dające, należy uwidocznić to na zewnętrznej stronie osobnym znakiem (narysowaniem flaszki) wyjąwszy gdy przedmioty posyłane są w beczkach.

Jeżeli przedmioty podlegają prędkiemu zepsuciu, pożądanem jest aby na opakowaniu (liście frachtowym) przydany był dopisek: „Podlega zepsuciu“.

Jeżeli skutkiem złego opakowania przesyłki okaże się podczas transportu potrzeba nowego opakowania, zakład pocztowy ściągnie kosztą tego opakowania od odbiorcy przesyłki.

b) Zamknięcie.

Zamknięcie każdej przesyłki poczty wozowej powinno być trwałe i tak urządzone, aby z wewnątrz nie można było nic wyjąć bez uszkodzenia lub otwarcia tejże. Po końcach opakowania (na szwach, spojeniach) pieczęć odsyłającego wyciśniętą być powinna w wystarczającej do tego celu ilości odcisków.

Jeżeli przesyłka jest obwiązana sznurkiem, tenże powinien być tak umieszczony i opieczętowany aby go nie można było ściągnąć lub rozwiązać bez uszkodzenia pieczęci.

Na listach frachtowych, ostemplowanych, które do przesyłek wazących przeszło 3 łuty dołączane być winny, umieścić należy wyraźny odcisk pieczęci, którą przesyłka jest zamkniętą.

c) Przesyłki niedostatecznie opakowane.

Jeżeli przesyłki nie należące do kategorii przesyłek pieniężnych, są niedostatecznie opakowane, należy zwrócić na to uwagę oddawcy, i skłonić go do zaradzenia temu; jeżeli jednak obstaje przytem, aby przesyłkę pomimo niedostatecznego opakowania, przyjęto, można uczynić zadość jego żądaniu, jeżeli z powodu złego opakowania nie należy obawiać się jakiego uszkodzenia dla innych przesyłek lub przeszkody w służbie i jeżeli oddawca zrzeknie się pretensyi do wynagrodzenia szkody a zrzeczenie to słowami „Na moje ryzyko“ na adresie (liście frachtowym) wyrazi i podpisze.

Zrzeczenie to zanotuje odbierający przesyłkę urzędnik pocztowy, na czele adresu odbiorczego, słowami: „Na własne ryzyko“.

d) Deklaracja wartości.

Deklarowanie wartości zostawia się odsyłającemu do woli. Wartość tę jednak podać należy w złotych reńskich i centach w walucie austriackiej.

Jeżeli kto z umysłu deklaruje rzeczy bez wartości, lub małą wartość mające, jako przedmioty większej wartości, lub w ogóle przez podanie wyższej wartości przesyłki usiłuje wyrządzić szkodę zakładowi pocztowemu, natenczas poczta zupełnie przestaje być odpowiedzialną za tę przesyłkę.

60.**Rozporządzenie kierownika ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 14 kwietnia 1870.**

względem rozszerzenia także na wyższą Austryą rozporządzenia z dnia 8 sierpnia 1869 o uzdolnieniu na nauczycieli języka włoskiego, francuskiego i angielskiego w szkołach realnych.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 4 kwietnia 1870 raczył udzielić najmiłosiwście upoważnienie, aby rozporządzenie ministeryalne z dnia 8 sierpnia 1869 (Dz. u. p. Nr. 141), o uzdolnieniu na nauczycieli języka włoskiego, francuskiego i angielskiego w szkołach realnych, rozszerzone zostało także na Wyższą Austryą.

Tschabuschnigg r. w.

61.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 18 kwietnia 1870,**

względem upoważnienia pobocznego urzędu celnego II klasy w Zduniowie (Merkelsdorf) w Czechach do postępowania wywozowego z piwem.

Upoważnia się poboczny urząd celny II klasy w Zduniowie (Merkelsdorf) w Czechach, w myśl rozporządzeń ministeryalnych z dnia 14 lipca 1858, 30 listopada 1859, 23 sierpnia 1863 i 28 kwietnia 1869 (Dz. u. p. 1858, Nr. 114; 1859, Nr. 219; 1863, Nr. 73 i 1869, Nr. 54) do postępowania wywozowego z piwem, wywożonem za linią celną z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Distler r. w.

62.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 21 kwietnia 1870,**

względem przedłużenia terminu do przyjmowania w kasach państwa papierowej monety zdawkowej i szóstaków z roku 1848 i 1849.

Termina, ustanowione obwieszczeniem ministerstwa skarbu z dnia 5 września 1869 (Dz. u. p. Nr. 146), dotyczącem przyjmowania w kasach państwa papierowej monety zdawkowej i szóstaków z roku 1848 i 1849, przedłużają się w ten sposób, że papierowa moneta zdawkowa po 10 centów i wspomniane szóstki przyjmowane będą przy zapłatach i w drodze wymiany we wszystkich publicznych kasach i urzędach poborczych jeszcze do końca lipca 1870, a w c. k. krajowych kasach głównych, tudzież w urzędzie podatkowym i zbiorowym w Krakowie, jeszcze do końca sierpnia 1870.

Distler r. w.